

คำถาม - คำตอบ จากการฝึกอบรมพนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง
หลักสูตร “การเพิ่มศักยภาพการจัดการสวนยาง เพื่อถ่ายทอดความรู้สู่เกษตรกร”
ประจำปี 2551

.....

เรื่องโรคและศัตรูยางพารา

วิทยากร : นางสาวอุไร จันทรประทีน นักวิชาการเกษตร 8 ว.

ศูนย์วิจัยยางสงขลา สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 8 กรมวิชาการเกษตร

คำถาม... 1. โรคใบไหม้ลาตินอเมริกา(South American Leaf Blight : SALB)จะมีโอกาสแพร่ระบาดกับยางพาราในประเทศไทยหรือไม่ และประเทศไทยมีวิธีการหรือมาตรการในการป้องกันอย่างไร

คำตอบ...

ประเทศไทยและภูมิภาคอาเซียนอยู่บริเวณเส้นรุ้งเดียวกันกับประเทศแถบลาตินอเมริกาที่เป็นแหล่งระบาดของโรคใบไหม้ มีภูมิอากาศที่คล้ายกัน อีกทั้งพันธุ์ยางที่ใช้ปลูกในประเทศไทยและภูมิภาคอาเซียนล้วนอ่อนแอต่อโรคใบไหม้ ดังนั้น โรคใบไหม้ลาตินอเมริกาจึงมีโอกาสแพร่ระบาดเข้ามาในประเทศไทยได้หากไม่มีมาตรการป้องกันโรคดังกล่าวอย่างเข้มงวด

มาตรการป้องกันโรคใบไหม้ลาตินอเมริกาของยางพารา

กรมวิชาการเกษตรรับผิดชอบการปฏิบัติงานตามกฎหมายกักพืชซึ่งปัจจุบัน คือ พระราชบัญญัติกักพืช พ.ศ. 2507 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติกักพืช(ฉบับที่ 2)พ.ศ. 2542 และพระราชบัญญัติกักพืช(ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2551 อันมีวัตถุประสงค์ในการป้องกันโรคและศัตรูพืชร้ายแรงระบาดจากแหล่งหนึ่งไปยังอีกแหล่งหนึ่งทั้งระหว่างประเทศและภายในประเทศ จึงเป็นความรับผิดชอบของกรมวิชาการเกษตรในการดำเนินการป้องกันโรคใบไหม้มิให้แพร่ระบาดเข้ามาในประเทศไทย โดยอาศัยความร่วมมือช่วยเหลือของหน่วยงานหรือองค์กรต่างๆทั้งภาครัฐและเอกชน ตลอดจนเกษตรกรชาวสวนยางเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว สำนักควบคุมพืชและวัสดุการเกษตรได้จัดทำมาตรการป้องกันโรคใบไหม้ เพื่อเตรียมความพร้อมเป็นมาตรการรองรับไว้ โดยกำหนดเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดให้พืชสกุลฮีเวีย *Hevea spp.* และพาหะ ได้แก่ น้ำยางสด ยางก้อน ยางเนา และขี้ยางจากทุกแหล่ง เป็นสิ่งต้องห้ามตามพระราชบัญญัติกักพืช

2. ในกรณีที่มีสายการบินที่บินตรงจากประเทศที่มีโรคใบไหม้ระบาด เพื่อป้องกันโรคไม่ให้แพร่ระบาดเข้ามาทำความเสียหายต่อการปลูกยางพาราในประเทศไทย กรมวิชาการเกษตร

จึงกำหนดมาตรการป้องกันโรคใบไหม้ฯ ดังต่อไปนี้

- 2.1 ให้สายการบินที่บินตรงจากประเทศที่มีโรคใบไหม้ฯ ระบาด ขึ้นใบแสดงจำนวนผู้โดยสาร และใบแสดงรายการสินค้าต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณด่านตรวจพืชทำอากาศยานนานาชาติสุวรรณภูมิ
- 2.2 ให้ผู้โดยสารที่มาขึ้นสายการบินดังกล่าว กรอกแบบฟอร์มกักกันพืช(พ.ก.11)และยื่นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณด่านตรวจพืชทำอากาศยานนานาชาติสุวรรณภูมิ
- 2.3 ให้สายการบินดังกล่าวแยกกระเป๋าเดินทาง และสัมภาระ หีบห่อของผู้โดยสารที่มาจากแหล่งระบาดของโรคใบไหม้ฯ จากผู้โดยสารอื่น
- 2.4 ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทำการตรวจสอบการปนเปื้อนของสปอร์ของเชื้อโรคใบไหม้ฯ บนเครื่องบินจากเบาะนั่ง พนักพิงศีรษะ ที่วางเท้า และพื้นทางเดิน รวมทั้งจากกระเป๋าเดินทาง สัมภาระ และภาชนะบรรจุสินค้า
- 2.5 พนักงานเจ้าหน้าที่จะกำจัดเชื้อซึ่งอาจปนเปื้อน โดยฉีดพ่นน้ำสบู่ออบนอกกระเป๋าเดินทาง สัมภาระ และภาชนะบรรจุสินค้า และกำจัดเชื้อซึ่งอาจปนเปื้อนมากับเสื้อผ้า และสัมภาระของผู้ที่เดินทางเข้าไปในสวนยางพาราในช่วง 7 วันก่อนเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรไทยด้วยแสงอุลตราไวโอเล็ตนาน 15 นาที
- 2.6 ในกรณีตรวจพบเชื้อโรคใบไหม้ฯ จะต้องรายงานให้คณะรัฐมนตรีทราบทันที เพื่อกำหนดมาตรการเสริมต่อไป
- 2.7 ประชาสัมพันธ์ให้ผู้เดินทางไป-กลับ ระหว่างราชอาณาจักรไทยและแหล่งระบาดของโรคใบไหม้ฯ ให้ทราบถึงภัยอันตรายและข้อควรปฏิบัติในการป้องกันโรคใบไหม้ฯ โดยแจกแผ่นพับ เรื่อง การป้องกันประเทศไทยให้ปลอดจากโรคใบไหม้ลาตินอเมริกัน มหันตภัยของยางพาราซึ่งมีคำแนะนำสำหรับผู้เดินทางมาจากแหล่งที่มีโรคใบไหม้ฯระบาด ควรปฏิบัติตน ดังต่อไปนี้
 - 1) อย่างนำส่วนขยายพันธุ์ของยางพารา ตัวอย่างแห้ง รวมทั้งสิ่งประดิษฐ์ซึ่งทำจากยางพาราและพืชชนิดอื่นจากแหล่งที่มีโรคระบาดเข้ามาในราชอาณาจักร
 - 2) กรณีเดินทางเข้าไปในสวนยางพาราที่เป็นแหล่งระบาดของโรคใบไหม้ฯ ควรอาบน้ำ สระผม ทำความสะอาดเสื้อผ้า และรองเท้า ก่อนเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรไทย
 - 3) ก่อนเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรไทยเป็นเวลา 7 วัน ควรหลีกเลี่ยงการเดินทางเข้าไปในสวนยางพาราซึ่งเป็นแหล่งระบาดของโรคใบไหม้ฯ
 - 4) เมื่อเดินทางถึงประเทศไทย ต้องกรอกแบบฟอร์มกักกันพืช (พ.ก.11) ยื่นต่อเจ้าหน้าที่ ณด่านตรวจพืช
 - 5) เมื่อเดินทางถึงราชอาณาจักรไทยแล้ว ควรงดเดินทางเข้าไปในแหล่งปลูกยางพาราอย่างน้อย 7 วัน

โดย : อุไร จันทรประทีน ศูนย์วิจัยยางสงขลา โทร. 0-7421-2401-6
และ สุรพล ยินอัสวพรรณ กลุ่มวิจัยการกักกันพืช
สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช กรมวิชาการเกษตร
โทร. 0-2579-8516, 084-1457987

เรื่องการปลูกยางและการจัดการสวนยาง

วิทยากร : นายอารักษ์ จันทума นักวิชาการเกษตร 8 ว.

ศูนย์วิจัยยางยะเชิงเทรา สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 6 กรมวิชาการเกษตร

คำถาม... 1. ต้นยางอายุ 3-4 ปี มีลำต้นสูงชะลูด ไม่แตกกิ่ง เกิดจากสาเหตุใด มีวิธีแก้ไขอย่างไร

คำตอบ...

ในเขตปลูกยางใหม่ พบต้นยางสูงชะลูด ไม่แตกกิ่ง เกิดจากหลายสาเหตุ เช่น การปลูกพืชแซมยางและใส่ปุ๋ยยูเรียให้ข้าวโพดไร่ หรือความเชื่อของเกษตรกรในภาคเหนือที่ใช้มีดสอยริดกิ่งที่อยู่ต่ำกว่าระดับ 4 เมตรออกหมด โดยคิดว่าหากต้นยางไม่มีน้ำยาง อย่างน้อยก็ขายไม้ยางได้ และลักษณะต้นสูงชะลูดดังกล่าวเป็นลักษณะประจำพันธุ์ของพันธุ์ RRIM 600 ซึ่งปกติจะสร้างทรงพุ่มในต้นฤดูฝนปีที่ 3 หรือเมื่อต้นยางมีอายุ 2 ปีกว่าๆ การตัดแต่งกิ่ง ควรตัดกิ่งที่อยู่ระดับต่ำกว่า 2.0-2.5 เมตร ให้ทยอยตัดทิ้งเพื่อไม่ให้ต้นสูงชะลูด อาศัยหลักการให้ใบสังเคราะห์แสงเพื่อสร้างอาหารให้กับต้นยาง โดยมีวิธีการตัดแต่งกิ่ง ดังนี้

ปีที่ 1 ตัดแต่งกิ่งทุกกิ่งที่ระดับต่ำกว่า 1 เมตร ที่ระดับสูงกว่า 1 เมตรปล่อยให้มียางเหลือไว้ 2-3 กิ่ง
ปีที่ 2 ตัดกิ่งที่ไม่จำเป็นออกช่วงต้นฤดูฝน ที่ระดับต่ำกว่า 2.0-2.5 เมตร

โดย : อารักษ์ จันทума ศูนย์วิจัยยางยะเชิงเทรา โทร. 0-3813-6225

คำถาม... 2. การตัดแต่งกิ่งไม่ชิดลำต้น โดยเหลือโคนกิ่งไว้ 1 เซนติเมตร ทำให้ผิวลำต้นตะปุ่มตะป่ำ จะเกิดผลเสียหรือไม่และมีวิธีแก้ไขอย่างไร

คำตอบ...

โดยทั่วไปการตัดแต่งขนาดใหญ่ที่มีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 1 นิ้วขึ้นไป ควรใช้เลื่อยตัดกิ่งให้ชิดลำต้นเพื่อไม่ให้มีปัญหาปุ่มปม รอยแผลตัดแต่งหายเร็ว และป้องกันไม่ให้แตกตาบนกิ่งแขนงที่ตัดแต่งอีก สำหรับกิ่งขนาดเล็กใช้มีดคมหรือกรรไกรตัดแต่งกิ่งตัดกิ่งเล็กให้ชิดลำต้น แต่หากตัดกิ่งเล็กๆ ไม่ชิดลำต้นก็ไม่น่าห่วง เพราะกิ่งจะแห้งและหลุดออกไปเอง แต่อย่างไรก็ตามเพื่อความสะดวกและป้องกันการเข้าใจผิด ควรแนะนำเกษตรกรตัดแต่งกิ่งชิดลำต้น

โดย : อารักษ์ จันทума ศูนย์วิจัยยางยะเชิงเทรา โทร. 0-3813-6225

คำถาม... 3. ต้นยางอายุ 3 ปี ถูกฟันลำต้นทั้งสวน เนื้อที่ประมาณ 10 ไร่ ควรปล่อยให้แตกกิ่งใหม่หรือปลูกใหม่ วิธีไหนจะดีกว่ากัน

คำตอบ...

ต้นยางอายุ 3 ปี ถูกฟันลำต้น แนวทางการแก้ไขขึ้นอยู่กับระดับความสูงของลำต้นที่ถูกตัด หากปล่อยให้ต้นเดิมเจริญเติบโตต่อไป ต้องแน่ใจว่ากิ่งใหม่ที่เจริญขึ้นมาเป็นยางพันธุ์ดีไม่ใช่พันธุ์ดั้งเดิม

เลี้ยงกิ่งที่สมบูรณ์ให้เป็นลำต้นหลักต่อไป ส่วนกิ่งเล็กที่เหลือให้ทยอยตัดทิ้ง ส่วนยางของเกษตรกรหลายๆ รายแถบจังหวัดพะเยา เชียงราย อายุประมาณ 3 ปี ถูกตัดต้นเกือบทั้งแปลง เกษตรกรไม่ยกรื้อต่อยางเดิม ออกเพื่อปลูกใหม่ แนวทางแก้ไข ต้นคอกของยางอายุ 3 ปีมีอาหารสะสมมาก จึงทำให้ต้นยางเจริญเติบโตได้เร็วกว่าการไถต้นยางเดิมทิ้งแล้วปลูกใหม่ สำหรับระดับความสูงของต้นเดิมควรจะตัดที่ความสูงเท่าไรให้พิจารณาพื้นที่หน้ากรีดด้วย ซึ่งแนะนำว่าควรตัดต้นที่ระดับความสูง 10-20 เซนติเมตรเพื่อให้ต้นที่เจริญขึ้นมาใหม่มีลักษณะตรง โดยหลังจากตัดต้นแล้วจะมีกิ่งแขนงแตกออกมาให้ตัดเลี้ยงกิ่งหลักไว้ 1 กิ่งเพื่อเป็นต้นหลัก และตัดกิ่งเล็กออกไป

โดย : อารักษ์ จันทูมา ศูนย์วิจัยยางพะเยา โทร. 0-3813-6225

คำถาม... 4. ต้นยางอายุ 4 ปีถูกตัดยอดมีผลต่อการเจริญเติบโตหรือไม่

คำตอบ...

การตัดยอดต้นยางอายุ 4 ปีมีผลทำให้ต้นยางเจริญเติบโตทางลำต้นเร็ว แต่การตัดยอดทำให้มียอดใหม่เกิดขึ้นเป็นจำนวนมากทำให้ต้นยางทรงพุ่มใหญ่และหนักกิ่ง เมื่อมีลมพายุต้นยางอาจหักขาดและหักโค่นได้ บางครั้งพบบริเวณยอดยางเป็นแอ่ง เมื่อฝนตกทำให้มีน้ำขัง อาจเกิดการเน่าบริเวณยอด แนวทางแก้ไข ควรตัดแต่งกิ่งที่ไม่สมดุล มีกิ่งรองมากเกินไปหรือทรงพุ่มหนาแน่นเกินไป โดยเฉพาะกิ่งก้านที่อยู่ในร่มเงาของทรงพุ่ม กิ่งเล็กไม่แข็งแรง และมีทิศทางไม่สมดุลกับกิ่งอื่นๆออก ให้เหลือกิ่งในปริมาณที่เหมาะสม 2-3 กิ่ง

โดย : อารักษ์ จันทูมา ศูนย์วิจัยยางพะเยา โทร. 0-3813-6225

คำถาม... 5. เกษตรกรเปิดกรีดต้นยางอายุ 3-4 ปีที่ระดับความสูง 1.50 เมตรเพื่อขายขี้ยาง เมื่ออายุ 7 ปีจึงกรีดเพื่อทำยางแผ่น อยากทราบว่าผลเสียกับต้นยางอย่างไร

คำตอบ...

พบเกษตรกรจังหวัดพะเยาตัดยอดต้นยางอายุ 3-4 ปีที่ระดับ 1.50 เมตรเพื่อให้ต้นโตและเปิดกรีดยางอายุ 3 ปีเพื่อขายขี้ยาง และเมื่อยางอายุ 7 ปี จึงกรีดเพื่อทำยางแผ่น โดยคิดว่าต้นโตขึ้น ผลผลิตน้ำยางย่อมได้มากเพียงพอที่จะทำยางแผ่น ในทางวิชาการโดยทั่วไป การเจริญเติบโตของต้นยางเล็กก่อนเปิดกรีดมีขนาดเส้นรอบลำต้นเพิ่มขึ้นปีละประมาณ 7 เซนติเมตร(ยางอายุ 7 ปี จึงจะเปิดกรีดได้ ขึ้นอยู่กับสภาพพื้นที่และการดูแลรักษา) กรณีนี้แสดงว่ากรีดยางลำต้นเล็กมากต่ำกว่า 30 เซนติเมตร รอยกรีดสั้นถึงแม้ว่าจะแบ่งกรีดครั้งลำต้น และความหนาเปลือกบาง จำนวนท่อน้ำยางมีจำนวนน้อย ทำให้ผลผลิตต่ำและหลังเปิดกรีดยางแล้ว ต้นยางมีอัตราการเพิ่มขนาดลำต้นเฉลี่ย 2 เซนติเมตร/ปี นั่นคือ ต้นยางเมื่ออายุ 7 ปี มีขนาดเส้นรอบลำต้นประมาณ 36 เซนติเมตร คนกรีดยางต้องมีความชำนาญมากจึงจะกรีดยางโดยไม่บาดน้ำยางเพราะเปลือกบางมาก ผลเสีย ทำให้ต้นยางทรุดโทรมและสิ้นเปลืองเปลือกมาก ผลผลิตต่ำ กรีดได้

ไม่กี่ปี ต้นยางเกิดอาการเปลือกแห้ง ต้องโค่นทิ้งทั้งที่อายุยังน้อย เสียโอกาสได้รายได้จากการขายน้ำยางและไม้ยาง แนวทางแก้ไข หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรกำหนดแนวทางในการควบคุมและควรเพิ่มบทลงโทษ เพื่อให้เกษตรกรไม่ทำง่าย โดยคิดว่าเมื่อกรีดยางหมดหน้ากรีด ก็ขุดถอนสงเคราะห์ปลูกแทนใหม่ได้ ไม่เช่นนั้น การกรีดยางต้นเล็กและกรีดก็จะยังคงอยู่ตลอดไป

โดย : อารักษ์ จันทุมมา ศูนย์วิจัยยางฉะเชิงเทรา โทร. 0-3813-6225

คำถาม... 6. การดูแลรักษาต้นยางอ่อนในช่วงฤดูแล้งโดยการคลุมโคนต้นและทาลำต้นด้วยปูนขาว สถาบันวิจัยยางได้วิจัยหาวิธีอื่นๆอีกหรือไม่เพื่อใช้ให้เหมาะสมกับแต่ละสภาพพื้นที่

คำตอบ...

งานวิจัยที่แนะนำเกษตรกรมักมุ่งเน้นไปที่วิธีการง่ายๆสะดวกในการปฏิบัติ และสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายน้อย นอกจากแนะนำให้ใช้ปูนขาวแล้ว ยังแนะนำให้ใช้สีน้ำมันทาตั้งแต่บริเวณโคนต้นส่วนที่เป็นสีน้ำตาลและสีน้ำตาลปนเขียวเพื่อป้องกันความรุนแรงของแสงแดด นอกจากนี้การปลูกพืชแซมบางชนิด เช่น กกล้วย นอกจากช่วยบังร่มเงาแล้วยังช่วยรักษาความชื้นของดินโดยตรง ปัญหานี้พบมาก เช่น ในเขตจังหวัดอุบลราชธานี พบรอยแผลบนเปลือกที่เกิดจากอาการไหม้ หากปล่อยไว้ไม่ได้รับการรักษา เนื้อไม้ถูกปลวกเข้าทำลายทำให้เข้าใจผิดคิดว่าต้นยางตายเพราะปลวกเข้าทำลาย แต่สาเหตุที่แท้จริงคือเนื้อเยื่อบริเวณนั้นตายแล้วและปลวกเข้าทำลายภายหลัง

อย่างไรก็ตาม วิธีการต่างๆที่กล่าวมาอาจใช้ได้ผลกับสถานที่หนึ่ง แต่ไม่เหมาะกับอีกสถานที่หนึ่ง เช่น การคลุมโคนใช้กับต้นยางในแถบจังหวัดเชียงใหม่และเชียงรายไม่ได้เลย ในสภาพสวนยางโล่งเตียนเนื่องจากถากหรือตัดหญ้ามาคลุมโคนต้นยางไม่น่าจะมีปัญหาเรื่องไฟไหม้ แต่ปรากฏว่ามีสะเก็ดไฟปลิวมาติดหญ้าที่คลุมรอบต้นยาง เกิดไฟไหม้ต้นยางได้รับความเสียหาย ดังนั้นในพื้นที่ดังกล่าวจึงไม่ควรคลุมโคนต้นยาง ควรเลือกใช้วิธีอื่น

โดย : อารักษ์ จันทุมมา ศูนย์วิจัยยางฉะเชิงเทรา โทร. 0-3813-6225

คำถาม... 7. ใช้สีน้ำมันแทนปูนขาวทาลำต้นยางเพื่อป้องกันความร้อนจากแสงแดด แต่ยังมีต้นยางตาย 3-4 ต้น มีวิธีแก้ไขอย่างไร

คำตอบ...

ก่อนอื่นควรทำความเข้าใจให้ตรงกันก่อนว่า การใช้สีน้ำมันทาลำต้นยางช่วยป้องกันต้นยางเสียหายจากแสงแดด มีต้นยางจำนวนมากที่รอดตาย ในขณะที่เดียวกันต้นยางที่ไม่แข็งแรงหรือถูกความร้อนจากแสงแดดทำลายมากก็อาจตายได้ ดังนั้นการทาปูนขาวและสีน้ำมันสามารถช่วยลดความเสียหายของเซลล์บริเวณลำต้นที่ถูกแสงแดด แต่มีได้ป้องกันต้นยางตาย ในสภาพแห้งแล้งมากๆจึงมีต้นยางตายในช่วงฤดูแล้ง ยังไม่มีวิธีแก้ไข

ไม่ให้ต้นยางตายถึงแม้ว่าจะพยายามรักษาอย่างดีแล้วก็ตาม ขึ้นอยู่กับจำนวนต้นที่เหลือรอดตาย เช่น ปลูกยาง 10 ไร่ หากมีต้นยางตาย 3-4 ต้นควรปลูกซ่อม หากต้นยางบริเวณนั้นยังตายอยู่ ให้ตรวจสอบว่าเกิดจากสาเหตุใด

โดย : อารักษ์ จันทูมา ศูนย์วิจัยยางชะเชิงเทรา โทร. 0-3813-6225

คำถาม... 8. ต้นยางถูกไฟไหม้ไม่รุนแรง นอกจากทาลำต้นด้วยปูนขาวแล้ว มีวิธีอื่นอีกหรือไม่ และหากจะตัดลำต้นส่วนที่เสียหายทิ้งไป ให้เหลือลำต้นที่ความสูง 0.5-1.0 เมตร เพื่อให้มีการแตกกิ่งใหม่ จะเป็นวิธีที่ดีกว่าการขุดทิ้งแล้วปลูกใหม่หรือไม่

คำตอบ...

การรักษาต้นยางที่ถูกไฟไหม้ขึ้นอยู่กับความรุนแรงของไฟและความเสียหายที่เกิดกับต้นยาง หากต้นยางถูกไฟไหม้ไม่รุนแรง หลังจากไฟไหม้ควรรีบรักษา โดยใช้สีน้ำมันทาบริเวณแผลเพื่อป้องกันปลวกเข้าทำลาย หรือใช้ปูนขาวผสมน้ำอัตราส่วน 1:1 แच्छ้างกินทาบริเวณที่เกิดแผลทั้งหมด สำหรับต้นยางที่ถูกไฟไหม้มากแต่ไม่ตาย มีการแตกแขนงบริเวณลำต้น การจะตัดต้นเดิมทิ้งให้เหลือลำต้นที่ความสูง 0.5-1.0 เมตร ให้พิจารณาพื้นที่หน้ากรีดยางประกอบด้วย หากรอยตัดอยู่ที่ระดับความสูง 0.5-1.0 เมตร รอยแตกต้นใหม่จะทำให้ลำต้นไม่ตรง บิดเบี้ยว การกรีดยางทำได้ลำบาก ดังนั้น จึงควรตัดลำต้นให้อยู่ที่ระดับความสูงไม่เกิน 10-20 เซนติเมตร เพื่อกิ่งที่เจริญขึ้นมาใหม่ มีลักษณะตรง เลี้ยงกิ่งหลักไว้ 1 กิ่งเพื่อเป็นต้นหลัก ตัดกิ่งเล็กออกไป แต่หากต้นยางได้รับความเสียหายจากไฟไหม้เกินกว่าร้อยละ 40 ของทั้งสวน ควรปลูกใหม่

โดย : อารักษ์ จันทูมา ศูนย์วิจัยยางชะเชิงเทรา โทร. 0-3813-6225

คำถาม... 9. สวนยางและสวนยูคาลิปตัสอยู่ใกล้กัน เป็นที่น่าสังเกตว่าต้นยางแถวริมที่ติดกับแถวของต้นยูคาลิปตัสเจริญเติบโตไม่ดี จะมีวิธีแก้ไขอย่างไร

คำตอบ...

ต้นยางและยูคาลิปตัสเป็นพืชขึ้นต้นเหมือนกัน แต่อัตราการเจริญเติบโตของต้นยูคาลิปตัสจะดีกว่าต้นยาง โดยเฉพาะในช่วงแรกของการเจริญเติบโต มีการแก่งแย่งแสงแดด น้ำและธาตุอาหาร ทำให้ต้นยางแถวริมที่ติดกับแถวยูคาลิปตัสแคระแกร็น วิธีแก้ไข หากพืชทั้ง 2 ชนิดเป็นของเจ้าของสวนเดียวกัน ให้ตัดสนใจเลือกพืชใดพืชหนึ่งไว้ แต่หากเป็นเจ้าของสวนคนละราย และระยะระหว่างแถวของพืชทั้ง 2 ชนิดอยู่ห่างกันมากกว่า 7 เมตร ให้ใช้รั้วถี่ถี่กึ่งกลางระหว่างแถวเพื่อป้องกันไม่ให้รากของยูคาลิปตัสเข้าไปรบกวนรากของต้นยาง แต่ที่พบส่วนใหญ่เจ้าของสวนมักจะปลูกชิดกันเพื่อรักษาพื้นที่ของตนเองไว้ ก็ขึ้นอยู่กับว่าใครจะเป็นผู้เสียสละยอมขยับไม่ให้ต้นไม้อยู่ชิดเขตแนวระหว่างตนเองกับเพื่อนบ้าน ซึ่งควรทำความเข้าใจร่วมกันว่าจะขยับออกจากเขตแดนคนละเท่าไร

โดย : อารักษ์ จันทูมา ศูนย์วิจัยยางชะเชิงเทรา โทร. 0-3813-6225

คำถาม... 10. ดันยางอายุ 1-3 ปี เจริญเติบโตดี แต่หลังจากปีที่ 3 ดันยางชะงักการเจริญเติบโต พบว่าพื้นดินบางแห่งมีชั้นหินล่าง ควรทำอย่างไร

คำตอบ...

ปกติดินที่มีชั้นดานแข็ง (hard-pans หรือ cemented pans) หรือชั้นแข็งเชื่อมกันหรือดินที่มีชั้นกรวดอัดแน่น หรือแผ่นหินแข็งในระดับลึกจากผิวดินประมาณ 1 เมตร จะไม่เป็นอุปสรรคต่อการเจริญเติบโตของต้นยางในช่วงอายุ 1-3 ปี แต่หลังจากปีที่ 3 ดันยางชะงักการเจริญเติบโต ขอบใบแห้งและตายในช่วงฤดูแล้ง เนื่องจากต้นยางไม่สามารถใช้น้ำในระดับรากแขนงในฤดูแล้งได้ และหากช่วงแล้งยาวนานจะมีผลทำให้ต้นยางตายจากยอด จากงานวิจัยของต่างประเทศ พบว่า การปลูกยางในดินที่มีเนื้อดินเป็นดินเหนียว หน้าดินตื้น 25 เซนติเมตรจากผิวดินถึงชั้นหิน เปรียบเทียบกับหน้าดินลึก 50 เซนติเมตร มีผลทำให้ต้นยางที่ปลูกบริเวณหน้าดินตื้น มีการเจริญเติบโตน้อยกว่า 4 เปอร์เซ็นต์ และผลผลิตน้อยกว่า 24 เปอร์เซ็นต์ และปริมาณธาตุโพแทสเซียม ฟอสฟอรัสและแมกนีเซียมในใบ ให้ผลเช่นเดียวกัน วิธีแก้ไขยากมาก ควรป้องกันเพื่อลดความสูญเสีย โดยก่อนปลูกยางควรสำรวจสภาพพื้นที่และสภาพดินว่าเหมาะสมต่อการปลูกยางหรือไม่ การแก้ไขเบื้องต้น คือ การตัดยอดเพื่อให้ต้นยางแตกขึ้นมาใหม่ ช่วยให้ต้นยางไม่ตายแต่ไม่ค่อยโต

โดย : อารักษ์ จันทุมมา ศูนย์วิจัยยางฉะเชิงเทรา โทร. 0-3813-6225

คำถาม... 11. การเด็ดยอดยางที่มีอายุ 2 ปี เพื่อให้ต้นยางแตกกิ่งมาก จะทำให้ได้น้ำยางมาก เป็นความจริงหรือไม่

คำตอบ...

การเด็ดยอดหรือตัดยอดยางเพื่อสร้างทรงพุ่ม ช่วยให้ต้นยางเจริญเติบโตทางลำต้นเร็ว แต่หลังจากเด็ดยอดหรือตัดยอดทำให้มียอดใหม่เกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก ต้นยางทรงพุ่มใหญ่และหนักกิ่ง เมื่อมีลมพายุอาจทำให้ต้นยางฉีกขาดและหักโค่นได้ บางครั้งพบว่าบริเวณยอดยางเป็นแอ่ง เมื่อฝนตกทำให้มีน้ำขัง อาจเกิดการเน่าบริเวณยอด จากงานวิจัยของศูนย์วิจัยยางฉะเชิงเทรา การเด็ดยอดยางเพื่อสร้างทรงพุ่มไม่ได้ทำให้ผลผลิตยางมากขึ้น

โดย : อารักษ์ จันทุมมา ศูนย์วิจัยยางฉะเชิงเทรา โทร. 0-3813-6225

คำถาม... 12. ยางอายุ 1 ปี ไม่แทงยอด ยอดยางสั้นมากประมาณ 1 เซนติเมตรเป็นเพราะเหตุใด ควรทำอย่างไร

คำตอบ...

ยอดยางมีขนาดสั้นมาก เนื่องจากยอดยางไม่สมบูรณ์ เกิดจากหลายสาเหตุ เช่น ถูกแมลงจำพวกเพลี้ย มวน ทำลาย สภาพอากาศแห้งแล้ง สภาพพื้นที่และสภาพดินที่ไม่เหมาะสม มีผลทำให้ต้นยาง

ขาดฮอร์โมนที่เสริมสร้างการเจริญของยอด แนวทางการแก้ไข ควรทยอยตัดแต่งกิ่งให้เหลือกิ่งไว้ประมาณ 2-3 กิ่ง เหลือกิ่งและใบไว้บ้างเพื่อให้ต้นยางเพิ่มประสิทธิภาพในการสังเคราะห์แสง หากกิ่งกระโดงลำต้นหลักแคระแกร็นหรือยอดตาย การเลียงกิ่งข้างไว้ 2-3 กิ่ง เป็นการเพิ่มโอกาสในการเลือกเลียงกิ่งที่สมบูรณ์กว่าเป็นลำต้นหลักต่อไป

โดย : อารักษ์ จันทูมา ศูนย์วิจัยยางชะเชิงเทรา โทร. 0-3813-6225

คำถาม... 13. ต้นยางอายุ 2-3 ปี พบเปลือกตายบริเวณติดกับต้นเดิม 4-5 เซนติเมตร เป็นเพราะเหตุใด ควรแก้ไขอย่างไร

คำตอบ...

เกิดอาการ โคนไหม้จากแสงแดด (sun scorch) ในช่วงฤดูแล้งที่สภาพอากาศแห้งแล้งจัด เนื่องจากต้นยางบริเวณนั้น ได้รับแสงแดดเป็นเวลานานติดต่อกัน จนเซลล์เนื้อเยื่อเสียหาย ไม่สามารถเจริญเติบโตต่อไปได้ เกิดอาการแห้งเป็นรอยแผลขนาดต่างๆตามความรุนแรงของอาการไหม้ รักษาโดยทาปูนขาวหรือสีน้ำมันปิดทับเพื่อป้องกันรอยแผลขยายเป็นวงกว้างและป้องกันอาการตายจากยอด (die back) อย่างไรก็ตามรอยแผลที่เกิดขึ้นไม่สามารถรักษาสภาพเปลือกให้ดีดังเดิมได้ จึงทำให้ไม่สามารถกรีดยางในบริเวณดังกล่าว ดังนั้น การป้องกันจึงเป็นวิธีที่ดีที่สุด โดยก่อนเข้าหน้าแล้งใช้สีน้ำมันหรือใช้ปูนขาวผสมน้ำอัตราส่วน 1:1 หมักแช่ค้างคืนเพื่อให้ปูนขาวคายความร้อนนำมาทาบริเวณโคนต้น ตั้งแต่ส่วนที่เป็นสีน้ำตาลและสีน้ำตาลปนเขียวเพื่อป้องกันความรุนแรงของแสงแดด นอกจากนี้การปลูกพืชแซมยาง เช่น กล้าย จะช่วยบังร่มเงาให้ต้นยางและช่วยรักษาความชุ่มชื้นของดิน

โดย : อารักษ์ จันทูมา ศูนย์วิจัยยางชะเชิงเทรา โทร. 0-3813-6225

คำถาม... 14. การเด็ดยอดยางและการตัดยอดยางเพื่อสร้างทรงพุ่ม มีผลดีและผลเสียอย่างไร

คำตอบ...

การเด็ดยอดยางและการตัดยอดยางเพื่อสร้างทรงพุ่ม ทำให้ต้นยางเจริญเติบโตทางลำต้นเร็ว แต่ผลเสียที่ตามมา คือ หลังจากเด็ดยอดหรือตัดยอดแล้วระยะหนึ่งจะเกิดยอดใหม่ขึ้นเป็นจำนวนมาก ทำให้ต้นยางทรงพุ่มใหญ่และหนักร เมื่อมีลมพายุอาจทำให้ต้นยางฉีกขาดและหักโค่นได้ บางครั้งพบว่าบริเวณยอดยางเป็นแอ่ง เมื่อฝนตกทำให้มีน้ำขัง เกิดการเน่าบริเวณยอด แนวทางการแก้ไข ควรตัดแต่งกิ่งที่ไม่สมดุล โดยเฉพาะกิ่งก้านที่อยู่ในร่มเงาของทรงพุ่ม กิ่งเล็กไม่สมบูรณ์และมีทิศทางไม่สมดุลกับกิ่งอื่นๆ ให้เหลือกิ่งไว้ 2-3 กิ่ง

โดย : อารักษ์ จันทูมา ศูนย์วิจัยยางชะเชิงเทรา โทร. 0-3813-6225

คำถาม... 15. ต้นยางอายุ 2-3 ปีถูกน้ำท่วมขังนาน 1-2 สัปดาห์ มีวิธีดูแลอย่างไร

คำตอบ...

ผลกระทบต่อต้นยางโดยตรง ทำให้แคระแกร็น โคนต้นโต แตกพุ่มเตี้ย และมีใบเหลืองซีด คล้ายขาดธาตุไนโตรเจน บางครั้งพบปลายยอดแห้งตาย แนวทางการแก้ไข โดยระบายน้ำออกจากพื้นที่ เช่น ไถยกร่อง ทำทางระบายน้ำออกจากแปลง คำแนะนำไม่ควรปลูกยางในพื้นที่ลุ่ม

โดย : อารักษ์ จันทูมา ศูนย์วิจัยยางยะเชิงเทรา โทร. 0-3813-6225

คำถาม... 16. เป็นที่น่าสงสัยคิดว่าต้นยางเปิดกรีดแล้วใบมีขนาดเล็กลงกว่าต้นยางในช่วงก่อนเปิดกรีด อยากทราบว่า พื้นที่ใบที่เล็กลงมีผลต่อการเจริญเติบโตและการให้ผลผลิตหรือไม่

คำตอบ...

เป็นธรรมชาติของต้นยาง เมื่ออายุมากขึ้นขนาดของใบจะเล็กลงแต่ถูกชดเชยด้วยจำนวนใบที่มากขึ้น ไม่มีผลกระทบต่อการสร้างอาหารของต้นยาง

โดย : อารักษ์ จันทูมา ศูนย์วิจัยยางยะเชิงเทรา โทร. 0-3813-6225

คำถาม... 17. อยากทราบว่า ต้นยางที่เจริญจากต้นติดตาในแปลงและต้นยางชำถุงมีระบบรากที่แตกต่างกันอย่างไร และมีส่วนทำให้ต้นยางเกิดอาการเปลือกแห้งได้หรือไม่ และมีผลงานวิจัยหรือไม่ว่า ต้นยางที่เกิดอาการเปลือกแห้ง มีระบบรากเป็นอย่างไร

คำตอบ...

โดยทั่วไป ระบบรากของต้นติดตาในแปลงเจริญเติบโตดีกว่าต้นยางชำถุง ซึ่งมีจุดเด่นและจุดด้อยแตกต่างกัน ในสภาพที่มีการดูแลสวนยางดี โดยเฉพาะการกำจัดวัชพืช การใส่ปุ๋ย ต้นยางติดตาในแปลงจะเจริญเติบโตดีกว่า เนื่องจากระบบรากไม่ได้รับความกระทบกระเทือนจากการถอนต้นกล้ายาง และตัดรากเพื่อนำไปผลิตเป็นยางชำถุง แต่หากดูแลรักษาไม่ดีหรือดูแลไม่ทั่วถึงจะทำให้ต้นยางที่ติดตาในถุงตาย หรือเจริญเติบโตไม่สม่ำเสมอ ทำให้มีจำนวนต้นเปิดกรีดน้อย สูญเสียโอกาสและรายได้ในช่วงแรกของการกรีดยาง จึงนิยมปลูกด้วยยางชำถุง เพื่อลดปัญหาความไม่สม่ำเสมอของต้นยาง นอกจากนี้ระบบรากของต้นยางมีส่วนทำให้ต้นยางเกิดอาการเปลือกแห้ง โดยเฉพาะปฏิกิริยาระหว่างต้นตอกกับต้นยางพันธุ์ดี และยังไม่มีความชัดเจนที่แน่ชัดเพื่อยืนยันว่าต้นยางที่เกิดอาการเปลือกแห้งมีระบบรากแตกต่างกันอย่างไร

ข้อมูลเพิ่มเติม อาการเปลือกแห้งของต้นยางพบทั้งช่วงก่อนเปิดกรีดและหลังเปิดกรีด เกิดจากหลายสาเหตุ เป็นความผิดปกติทางสรีรวิทยาของต้นยางโดยมีสภาพแวดล้อมมีส่วนร่วม เช่น ในเขตแห้งแล้ง แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. อาการเปลือกแตก เปลือกล่อน พบมากทั้งในต้นยางที่ยังไม่เปิดกรีดและต้นยางที่เปิดกรีด 1-2 ปี จากงานวิจัยของสถาบัน IRD ประเทศฝรั่งเศส เป็นอาการที่เกิดจากโคนต้นบริเวณรอยต่อของ

stock-scion แล้วลามขึ้นมาข้างบน เรียกว่า Tapped Bark Necrosis (TBN) อาการดังกล่าวเกิดจากหลายสาเหตุ ได้แก่ ความชื้นในดิน การอัดแน่นของดินซึ่งเกิดจากการไถหรือเหยียบทับ เรียกว่า hard pan หรือระบบรากของต้นพันธุ์ที่ใช้เป็น stock ข้อสรุปดังกล่าวได้จากการทดลองแถบทวีปแอฟริกัน เช่น ประเทศไอวอรีโคสต์หรือปัจจุบันคือประเทศโกเวียร์ ขณะนี้อยู่ระหว่างการศึกษานในประเทศไทยเปรียบเทียบระหว่าง 2 สถานที่ คือ จังหวัดขอนแก่นและบุรีรัมย์ ที่บุรีรัมย์พบปัญหาต้นยางที่เริ่มเปิดกรีดในปีที่ 2 มีอัตราการเพิ่มของการเกิดอาการเปลือกแห้งปีละ 10%

2. อาการเปลือกแห้ง TPD : Tapped Panel Dryness เกิดบริเวณหน้ากรีดแล้วลามไปสู่บริเวณโคนต้น เกิดหลังจากกรีดยางแล้ว มีหลายสาเหตุ ได้แก่ พันธุ์ยาง ระบบกรีด ซึ่งเกษตรกรมักใช้ระบบกรีด 2 วันเว้น 1 วัน อาจไม่เหมาะสมกับต้นยางในเขตแห้งแล้ง เพราะมีปัญหาเรื่องน้ำและความชื้นในดิน หากพบต้นยางแสดงอาการเปลือกแห้งให้หยุดกรีดอย่างน้อย 6 เดือน

โดย : อารักษ์ จันทุมมา ศูนย์วิจัยยางฉะเชิงเทรา โทร. 0-3813-6225

คำถาม... 18. เกษตรกรปลูกยางที่จังหวัดสุโขทัยอายุ 5 ปีแล้ว มีหลายต้นสูงและกำลังจะเอนล้ม กลัวต้นยางจะหัก ควรทำอย่างไร

คำตอบ...

กรณีต้นที่เอนไปด้านใดด้านหนึ่งมาก หรือลำต้นโค้ง เนื่องจากแรงลม แต่กิ่งก้านไม่ฉีกขาด แก้ไขโดยตัดกิ่งก้านด้านที่หนักไปข้างใดข้างหนึ่งออกบางส่วนเพื่อให้ทรงพุ่มสมดุล หากต้นยางยังเอนอยู่ ควรใช้เชือกผูกยึดต้นยางไว้หรือใช้ไม้ค้ำยันเพื่อให้ลำต้นตั้งตรง และควรใช้วัสดุรองระหว่างเชือกกับต้นยาง เช่น ยางในล้อจักรยาน เพื่อป้องกันเชือกเสียดสีกับเปลือกลำต้นจนอาจเกิดบาดแผลได้ ส่วนกิ่งที่ฉีกแตก หรือหัก ควรตัดแต่งออกให้หมด และใช้สีน้ำมันทาตรงรอยแผลที่ตัด

โดย : อารักษ์ จันทุมมา ศูนย์วิจัยยางฉะเชิงเทรา โทร. 0-3813-6225

คำถาม... 19. การใส่สาร โพลีเมอร์รองกันหลุมปลูกยางในเขตแห้งแล้ง จะช่วยให้ต้นยางรอดตายและเจริญเติบโตหรือไม่

คำตอบ...

ในเขตแห้งแล้งโดยทั่วไป การใช้สาร โพลีเมอร์รองกันหลุมไม่มีความจำเป็น หากมีการใช้ระบบการจัดการสวนยางที่ดี เช่น การเลือกวัสดุปลูกหรือต้นยางชำถุงที่แข็งแรง ไม่มีโรคแมลงทำลาย ปลูกยางในช่วงต้นฤดูฝน และมีการดูแลรักษาที่ดี ก็สามารถทำให้ต้นยางรอดตายได้มากกว่า 90 เปอร์เซ็นต์และต้นยางเจริญเติบโต แต่หากปลูกยางช่วงปลายฝน หรือช่วงหน้าแล้งและมีการรดน้ำ หรือมีการใส่สาร โพลีเมอร์ จะช่วยให้ต้นยางรอดตายได้มาก เพราะสาร โพลีเมอร์ช่วยให้ต้นยางได้รับความชื้นเพียงพอต่อการเจริญเติบโต แต่เป็นการสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายโดยไม่จำเป็น

โดย : อารักษ์ จันทมา ศูนย์วิจัยยางฉะเชิงเทรา โทร. 0-3813-6225

คำถาม... 20. เกษตรกรจังหวัดราชบุรี อยากทราบว่า การปลูกยางบนพื้นที่เนินและมีลมแรงมาก ควรปลูกตามชั้นบันไดและขวางแนวลาดเอียงใช่หรือไม่ หากไม่ปลูกขวางแต่ปลูกเป็นแนวยาวลงมาได้หรือไม่ เพราะเห็นทำลักษณะนี้กันหลายแห่ง

คำตอบ...

การปลูกยางบนพื้นที่เนิน ควรปลูกตามชั้นบันไดและขวางแนวลาดเอียง จะช่วยลดการกัดเซาะ พังทลายของดิน ไม่เกี่ยวข้องกับความแข็งแรงหรือการช่วยไม่ให้ต้นยางหักโค่นได้ หากไม่ปลูกขวางขวางแนวลาดเอียงแต่ปลูกเป็นแนวยาวลงมา จะทำให้เกิดการกัดเซาะ พังทลายของดิน สูญเสียน้ำดินและปุ๋ย เนื่องจากน้ำไหลพัดผ่านอย่างรวดเร็ว อาจพัดพาต้นยางให้โคลนล้มเสียหาย และการจัดการสวนยางทำได้ลำบาก ได้แก่ การกำจัดวัชพืช การใส่ปุ๋ย และการกรีดยาง เพราะต้องเดินขึ้น-ลงตามแนวลาดเอียงทุกแถว

โดย : อารักษ์ จันทมา ศูนย์วิจัยยางฉะเชิงเทรา โทร. 0-3813-6225

คำถาม... 21. ที่อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี เป็นพื้นที่นาดอน จะสามารถปลูกยางและเจริญเติบโตได้ดีหรือไม่

คำตอบ...

พื้นที่นาดอนบางแห่งสามารถปลูกยางได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับระดับน้ำใต้ดิน หากเป็นพื้นที่ที่มีระดับน้ำใต้ดินสูง หรือระดับน้ำใต้ดินอยู่ใกล้ผิวดิน น้ำจะซึมผ่านลงไปได้ยากและทำให้เกิดการไหลบ่าหรือการขังน้ำผิวดิน วิธีสังเกตดินที่มีการระบายน้ำดี สีของดินจะมีลักษณะสม่ำเสมอ มีสีพื้นเป็นสีเดียวกันตลอดความลึก เช่น มีสีแดง สีเหลืองปนแดง สีน้ำตาลปนเหลือง เป็นต้น ต้นยางสามารถเจริญเติบโตได้ แต่หากเป็นที่ระบายน้ำแล้ว น้ำยังอยู่ตามช่องว่างของดินจะเกิดจุดสีประ ทำให้ดินมี 2 สี โดยสีหนึ่งปรากฏเป็นจุดกระจายอยู่บนสีพื้นอีกสีหนึ่ง มองเห็นชัดเจน เช่น จุดประสีเหลือง สีเทา หรือสังเกตชนิดของพืชพรรณธรรมชาติที่มักพบในบริเวณดินที่มีการระบายน้ำแล้ว เช่น ต้นกก หญ้าลิเกา หัวหมู เป็นต้น หรือลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่มถึงลูกคลื่นลอนลาด มีความลาดชันน้อยและมีระดับน้ำใต้ดินตื้น ไม่ควรปลูกยางเพราะถึงแม้ต้นยางรอดตาย แต่ก็แคระแกร็นและเจริญเติบโตไม่ดี

โดย : อารักษ์ จันทมา ศูนย์วิจัยยางฉะเชิงเทรา โทร. 0-3813-6225

คำถาม... 22. ผมซื้อสวนยางพันธุ์ RRIM 600 ที่จังหวัดจันทบุรี อายุ 2 ปี สูง 2.5 เมตร เจ้าของเดิมใช้เชือกฟางผูกโยงลำต้นไว้เพื่อไม่ให้ต้นโน้มลง ขณะนี้เชือกฟางรัดลำต้นเข้าไปอยู่ในส่วนของเปลือก ทำให้ลำต้นปูดเป็นปล้องๆ รอยปูดนี้มีความสูงจากรอยติดตาประมาณ 8 นิ้ว อยากทราบว่าถ้าตัดลำต้นตรงส่วนรอยปูดนี้ออกเพื่อให้มีการแตกกิ่งใหม่ จะแก้ปัญหาได้หรือไม่ หรือควรปลูกใหม่ทั้งแปลง

คำตอบ...

โดยปกติต้นยางอายุ 2 ปีที่ถูกเชือกฟางรัดจนเป็นรอยกั้ว เมื่อต้นยางโตขึ้นรอยรัดของเชือกจะหายไป แต่หากต้องการตัดรอยปลูดเพื่อให้มีการแตกกิ่งใหม่ ควรตัดต้นที่ระดับความสูงไม่เกิน 10-20 เซนติเมตรเพื่อต้นที่เจริญขึ้นมาใหม่ มีลำต้นตรง เลี้ยงกิ่งที่สมบูรณ์ 1 กิ่งให้เป็นลำต้นหลักและตัดกิ่งเล็กที่เหลือทิ้ง ดังนั้นในแปลงนี้ไม่ควรปลูดยางใหม่ แนะนำให้ตัดต้นแทน เพราะต้นต่อของยางอายุ 2-3 ปีมีอาหารสะสมมาก ทำให้ต้นยางเจริญเติบโตได้เร็วกว่าการปลูดใหม่ อย่างไรก็ตามการเจริญเติบโตของต้นยางแปลงนี้ค่อนข้างต่ำ เพราะตามปกติต้นยางอายุ 2 ปีควรมีความสูงประมาณ 4 เมตร ขอให้เจ้าของสวนตรวจสอบหาสาเหตุด้วย

โดย : อารักษ์ จันทมา ศูนย์วิจัยยางฉะเชิงเทรา โทร. 0-3813-6225

คำถาม... 23. เกษตรกรปลูกยางที่จังหวัดสุรินทร์ ขณะนี้อายุ 22 เดือน มีปัญหาการรบกวนของวัชพืชจำพวกหญ้าปล้องในสวนยาง อยากทราบว่าควรกำจัดหญ้าปล้องอย่างไร โดยไม่ใช่สารเคมี นอกจากนี้ยังมีปัญหาต้นยางตาย เพราะกระทบแล้ง ให้นำช่วยแล้วก็ไม่ได้ผล ควรทำอย่างไร

คำตอบ...

การควบคุมวัชพืชพวกหญ้าปล้องและหญ้าอื่นๆในสวนยาง โดยการควบคุมวัชพืชในแถวยางเป็นแนวกว้าง 2 เมตรห่างจากต้นยางข้างละ 1 เมตรด้วยวิธีถากรอบโคนต้นยาง ส่วนวัชพืชในระหว่างแถวยางทำได้หลายวิธีทั้งการไถพรวน การตัด การปลูกพืชคลุมดินและการปลูกพืชแซมยาง แต่โดยทั่วไปเกษตรกรนิยมใช้วิธีไถพรวน ซึ่งมีข้อแนะนำ ดังนี้ ในปีแรกไถห่างจากแถวยางข้างละ 1 เมตร ไถปีละ 2 ครั้ง ต้นฤดูฝนและปลายฤดูฝน การไถพรวนในช่วงปีแรก ไถพรวนได้ลึกประมาณ 30 เซนติเมตร ในปีที่ 2 ถึงปีที่ 3 ให้ไถลึก 15 เซนติเมตร ไถห่างจากแถวยางข้างละ 1.50 เมตร และปีที่ 4 เป็นต้นไปไม่ควรใช้รถไถในการกำจัดวัชพืช เพราะจะทำให้ลายรากยางและกระทบกระเทือนต่อการเจริญเติบโต การไถควรไถในช่วงที่ดินมีความชื้นพอเหมาะ ไม่ควรไถขณะที่ดินแห้งหรือเปียก เพราะจะทำลายโครงสร้างของดิน

ส่วนปัญหาต้นยางตายเพราะกระทบแล้ง ถึงแม้รดน้ำช่วยยังไม่ได้ผล ต้นยางยังคงตายอยู่ในส่วนนี้ให้ข้อมูลน้อยมาก เช่น การให้น้ำ ให้เมื่อไหร่ บ่อยแค่ไหนและปริมาณน้ำแต่ละครั้งมากน้อยเพียงใด นอกจากนี้สภาพพื้นที่และดินเป็นอย่างไร

โดย : อารักษ์ จันทมา ศูนย์วิจัยยางฉะเชิงเทรา โทร. 0-3813-6225

คำถาม... 24. เกษตรกรจังหวัดเลยได้รับต้นยางชำถุงโครงการยาง 1 ล้านไร่ จำนวน 1,800 ต้นเมื่อปีที่แล้ว แต่ปลูกไม่ทันฤดูปลูก จึงขอมาปลูกในปีนี้อาจทราบว่าจะปลูกเจริญเติบโตดีหรือไม่

คำตอบ...

การปลูกต้นยางชำถุงค้ำปีมีข้อควรระวังหลายประการ ไม่เช่นนั้นจะทำให้ต้นยางตายมาก ต้นยางเจริญเติบโตไม่ดี ได้แก่ มีการดูแลรักษาต้นยางชำถุงอย่างดี เช่น รดน้ำ ใส่ปุ๋ย ขยับถุงยางบ่อยๆ เพื่อให้รากยางแทงทะลุถุงห้อยลึกลงไปในดิน เมื่อจะย้ายต้นยางชำถุงไปปลูก ควรมีการเตือนรากยาง การตัดยอดยางออกครึ่งหนึ่ง เนื่องจากต้นยางชำถุงเจริญเติบโต 6-8 ฉัตร มีโอกาสเสียหายจากการขนย้าย และทำให้ต้นยางคายน้ำมาก การพาดต้นยางก่อนปลูกเพื่อให้ต้นยางมีการปรับตัว ก่อนนำไปปลูกต้องระวังไม่ให้รากยางกระทบกระเทือน เป็นต้น การปลูกที่ถูกต้องทำให้ต้นยางเจริญเติบโตดี เนื่องจากมีอาหารสะสมมาก

โดย : อารักษ์ จันทูมา ศูนย์วิจัยยางฉะเชิงเทรา โทร. 0-3813-6225

คำถาม... 25. เกษตรกรปลูกยางที่อำเภอทุ่งใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช อายุ 7 ปี เมื่อเปิดกรีดเหตุไค่น้ำยางไม่ค่อยไหล ส่วนอีกแปลงหนึ่งที่เป็นดินนาयर่องปลูก ปรากฏว่าต้นยางเจริญเติบโต และงามดี

คำตอบ...

ข้อมูลน้อยมากเกี่ยวกับพันธุ์ยาง สภาพแปลงยาง ขนาดของต้นยางที่อายุ 7 ปี สภาพพื้นที่และดินปลูกยาง แต่โดยปกติต้นยางที่เปิดกรีดใหม่ น้ำยางไม่ค่อยไหล ได้ผลผลิตต่ำ ส่วนต้นยางที่ปลูกในดินนาयर่อง ต้นยางเจริญเติบโตดี อาจเป็นเพราะว่าบริเวณนั้นไม่มีปัญหาน้ำท่วมขัง หรือดินมีการระบายน้ำดี จึงไม่มีผลกระทบต่อกรีดเจริญเติบโตของต้นยาง

โดย : อารักษ์ จันทูมา ศูนย์วิจัยยางฉะเชิงเทรา โทร. 0-3813-6225

คำถาม... 26. มีความจำเป็นต้องตัดล้างแปลงกิ่งตางทุกปีหรือไม่

คำตอบ...

การตัดล้างแปลงกิ่งตาง จำเป็นต้องทำทุกปี ปกติในปีหนึ่งๆจะตัดเลี้ยงกิ่งตางได้ 2-3 ครั้ง เมื่อหมดฤดูกาลติดตามแล้ว จะตัดต้นกิ่งตาล้างแปลง โดยทำการตัดทำให้เหลือกระโดง 1-2 กระโดง สูงจากพื้นดิน 75 เซนติเมตร เพื่อรักษาความสูงของต้นพันธุ์ให้อยู่ในระดับที่สามารถปฏิบัติงานได้สะดวก และได้กิ่งตางที่อยู่ในวัยเจริญพันธุ์ เพื่อเลี้ยงกิ่งกระโดงไว้ผลิตกิ่งตางเขียวในปีถัดไป

โดย : อารักษ์ จันทูมา ศูนย์วิจัยยางฉะเชิงเทรา โทร. 0-3813-6225

เรื่องการกรีดยังผลผลิต

วิทยากร : นายพิชิต สฟโชค นักวิชาการเกษตร 8 ว.

ศูนย์วิจัยยางสงขลา สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 8 กรมวิชาการเกษตร

นางพิศมัย จันทูมา นักวิชาการเกษตร 8ว.

ศูนย์วิจัยยางยะลา สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 6 กรมวิชาการเกษตร

คำถาม... 1. ระบบกรีดยังผลผลิต 1/2S, 1/3S และ 1/4S มีข้อดีข้อเสียต่างกันอย่างไร และควรใช้ระบบกรีดยังผลผลิต
ที่สุด

คำตอบ...

ระบบ 1/2S คือกรีดยังผลผลิตความยาวครึ่งลำต้น ระบบ 1/3S คือกรีดยังผลผลิตความยาว 1 ใน 3 ของลำต้น ระบบ 1/4S คือกรีดยังผลผลิตความยาว 1 ใน 4 ของลำต้น แต่ระบบกรีดยังผลผลิตไม่ใช่คำนึงเฉพาะความยาวของหน้ากรีดยังผลผลิต แต่ต้องพิจารณาถึงคุณภาพของการกรีดยังผลผลิต และจำนวนวันกรีดยังผลผลิตรวมทั้งปี ต้นยางควรกรีดยังผลผลิตมีวันพักกรีดยังผลผลิตเพื่อการสร้างน้ำยางทดแทนและป้องกันการเกิดอาการเปลือกแห้งจากการกรีดยังผลผลิตถี่เกินไป เปลือกงอกใหม่ควรมีเวลาสร้างเปลือกบนหน้ากรีดยังผลผลิตที่กรีดยังผลผลิตไปแล้วไม่น้อยกว่า 10 ปี ซึ่งเป็นมูลเหตุให้แนะนำการกรีดยังผลผลิตวันเว้นวัน หรือ 2 วันเว้น 1 วัน (กรีดยังผลผลิตไม่เกิน 160 วัน/ปี) เพื่อให้เปลือกงอกใหม่เจริญได้หนาพอสำหรับการกรีดยังผลผลิตซ้ำ หากสวนมีเนื้อที่มากพอควรแบ่งเป็น 3 แปลงกรีดยังผลผลิต หรือ 2 แปลงกรีดยังผลผลิต ใช้คนกรีดยังผลผลิตคนเดียวกรีดยังผลผลิตครั้งต้น กรีดยังผลผลิต 1 วัน เว้น 2 วัน หรือกรีดยังผลผลิตวันเว้นวัน สลับแปลงกรีดยังผลผลิตหมุนเวียนกันทุกวัน ซึ่งจะให้ผลผลิตที่ดีในระยะยาว แต่หากสวนมีเนื้อที่น้อยขออนุโลมกรีดยังผลผลิต 2 วันเว้น 1 วันกับความยาวรอยกรีดยังผลผลิต 1 ใน 2 หรือ 1 ใน 3 ของลำต้น หรือจะกรีดยังผลผลิต 1 ใน 4 ของลำต้นก็ได้ โดยมีข้อดีข้อเสียคือ

กรีดยังผลผลิต 1 ใน 3 หรือ กรีดยังผลผลิต 1 ใน 4

1. กรีดยังผลผลิตได้เร็วและสะดวกกว่า โดยเฉพาะกับต้นยางต้นโต
2. สามารถกรีดยังผลผลิตจำนวนต้นกรีดยังผลผลิตต่อวันมากขึ้น เช่นกรีดยังผลผลิต 1 ใน 2 กรีดยังผลผลิตประมาณ 500 ต้น/วัน/คน กรีดยังผลผลิต 1 ใน 3 กรีดยังผลผลิตประมาณ 700 ต้น/วัน/คน
3. ผลผลิตต่อครั้งกรีดยังผลผลิตน้อย หากเปิดกรีดยังผลผลิตกับสวนที่ต้นเล็กซึ่งไม่ได้ขนาดตามมาตรฐานการเปิดกรีดยังผลผลิตยังให้ผลผลิตน้อยมาก ชาวสวนจึงมักกรีดยังผลผลิตให้จำนวนต้นมากเพื่อชดเชยผลผลิตต่อต้นน้อย ที่ได้
4. การกรีดยังผลผลิต 1 ใน 3 เมื่อกรีดยังผลผลิตหน้ากรีดยังผลผลิตที่ 3 ผลผลิตจะได้ลดน้อยลงราว 40 % เนื่องจากเปลือกหน้ากรีดยังผลผลิตที่ 3 ซึ่งเป็นเปลือกที่กำลังกรีดยังผลผลิต ถูกล้อมด้วยเปลือกงอกใหม่ที่ยังเจริญไม่สมบูรณ์ เรียกว่าเปลือกมีลักษณะเป็นเกาะ (Island bark) ซึ่งทำให้น้ำยางที่อยู่บริเวณข้างเคียงโดยรอบไปสนับสนุนให้น้ำยางที่รอยกรีดยังผลผลิตได้น้อย ในต้นยางที่มีขนาดเล็กบางครั้งอาจพบอาการเปลือกแห้งเพิ่มขึ้น และยังเพิ่มมากขึ้นหากมีการใช้ระบบกรีดยังผลผลิตร่วมกันด้วย

5. การแบ่งหน้ากริดเป็น 3 ส่วน พบว่าหลายสวนแบ่งหน้าที่ 3 สั้นกว่า 2 หน้าแรก ยิ่งทำให้ได้รับผลผลิตน้อย และจากสาเหตุข้อ 4 และ 5 ทำให้คนกริดเปลี่ยนหน้ากริดทั้งที่ยังกริดไม่หมดหน้าเกิดการสูญเสียของเปลือกโดยไม่ได้ผลผลิต

6. ในส่วนของการแบ่งกริดเป็น 4 ส่วน เนื่องจากข้อมูลยังมีน้อย แต่ปัญหาที่พบมากทั้งการแบ่งหน้ากริดเป็น 3 ส่วนหรือ 4 ส่วนคือคนกริดมีแนวโน้มการกริดถี่มากกว่าปกติ จนบางครั้งอาจกริดเกือบทุกวัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาวะที่ขางมีราคาแพง ซึ่งทำให้ต้นทุนเกิดการเปลือกแห้งมากขึ้น และมีอายุการกริดสั้นลง

กริด 1 ใน 2

1. กริดช้ากว่า สะดวกน้อยกว่า
2. จำนวนต้นกริดต่อวันน้อยกว่า ประมาณ 500 ต้น/คน
3. ให้ผลผลิตต่อครั้งกริดสูงกว่า (ไม่ควรใช้ระบบกริดถี่)
4. การแบ่งหน้ากริดเท่ากัน กริดได้จนหมดหน้ากริด ไม่สูญเสียเปลือกกริด

แต่อย่างไรก็ตามในกรณีที่บางสวนไม่สามารถเลิกการกริดถี่ทุกวัน หรือกริดติดต่อกันหลายวันได้ด้วยสาเหตุจำเป็นบางประการ การใช้การกริด 1 ใน 3 หรือ กริด 1 ใน 4 ของลำต้น จะช่วยลดความรุนแรงและยืดอายุของการกริดได้บ้าง การกริดขางไม่ควรกริดขางทุกวันหรือกริดติดต่อกันหลายวัน เพราะแม้ว่าจะได้ผลผลิตระยะแรกดี ผลผลิตสะสมต่อปีสูงเนื่องจากจำนวนวันกริดมาก แต่ผลผลิตต่อครั้งต่ำ ปริมาณเนื้อยางแห้ง(DRC)ลดลง และจำนวนต้นขางแสดงอาการเปลือกแห้งสูง โดยเฉพาะในพันธุ์ที่อ่อนแอกับการกริดถี่ เช่น พันธุ์ BPM24 PB235 PB255 PB 260 สงขลา36 สถาบันวิจัยยาง250 RRIC100 RRIC101 RRIC110 นอกจากนั้นความสิ้นเปลืองเปลือกสูงทำให้ระยะเวลาการสร้างเปลือกงอกใหม่ลดลง เปลือกงอกใหม่บาง มีผลกระทบต่อผลผลิตเมื่อกริดซ้ำ เพราะให้ผลผลิตน้อยจนอาจไม่มีคนกริด ซึ่งมีผลกระทบต่อผลผลิตรวมในระยะยาว และการกริดถี่ก็ไม่เหมาะกับการใช้สารเคมีเร่งน้ำยางร่วมด้วย

โดย : พิชิต สฟโชค ศูนย์วิจัยยางสงขลา โทร. 0-7421-2401-6

คำถาม... 2. หากกริดขางจากด้านขวามือมาด้านซ้ายมือ และใช้ระบบกริดสั้น คือกริด 1 ใน 3 ของลำต้น 2 วันเว้น 1 วัน (1/3S 2d/3) น่าจะลดการเกิดอาการเปลือกแห้งได้ดีกว่ากริดจากด้านซ้ายมือมาด้านขวามือตามที่ปฏิบัติกัน เนื่องจากตัดท่อน้ำยางได้น้อยกว่า เพราะน้ำยางในวงท่อเดียวกันสามารถซึมได้รอบทิศทางของรอยกริด ความเข้าใจนี้ถูกต้องหรือไม่

คำตอบ...

อาการเปลือกแห้งที่เกิดจากการกริด จะเกิดขึ้นเมื่อกริดต้นขางถี่เกินไป จนเปลือกหรือท่อน้ำยางสูญเสียน้ำมากเกินไป ท่อน้ำยางเสียสภาพการทำงานจนเกิดอาการเปลือกแห้งขึ้น การแก้ปัญหาเพื่อลดการเกิดอาการเปลือกแห้งจึงควรลดการกริดถี่เป็นหลัก การย้ายมากริดด้านขวามือนั้นตัดท่อน้ำยางได้

น้อยลงและได้ผลผลิตน้อยกว่ากริดด้านซ้ายมือ แม้ว่าน้ำยางในวงท่อเดียวกันสามารถซึมได้รอบทิศทางของ รอยกริด แต่เนื่องจากน้ำยางที่ไหลมีระยะเวลาจำกัด เพราะมีการจับตัวของน้ำยางทั้งที่ในท่อและปลายท่อน้ำ ยางซึ่งขึ้นอยู่กับหลายปัจจัย (เช่นความยาวรอยกริด ความถี่ของการกริด อุณหภูมิ ความสมบูรณ์ของท่อน้ำ ยาง ความดันภายในท่อ ฯลฯ) ซึ่งทำให้น้ำยางหยุดไหล การกริดด้านขวามือตัดจำนวนท่อน้ำยางได้น้อยกว่า น้ำยางจึงไหลออกจากต้นได้น้อยในระยะเวลาที่จำกัด ทำให้ได้ผลผลิตน้อยแต่มีโชจะทำให้ลดการเกิด อาการเปลือกแห้งลง การกริดที่ทำให้เกิดอาการเปลือกแห้งมักเกิดจากการกริดถี่เป็นหลัก แล้วยังขึ้นกับ ปัจจัยอื่นอีก เช่น เปิดกริดต้นเล็ก ดินไม่เหมาะสม น้ำขัง ปุ๋ยไม่พอ ขาดน้ำ พันธุ์ยาง ใช้สารเคมีเร่งน้ำยางไม่ ถูกต้อง เป็นต้น หรือมักเกิดในลักษณะร่วมกันหลายปัจจัย เช่น ใช้การกริดถี่กับต้นยางที่มีขนาดเล็ก หรือกริด ถี่เมื่ออยู่ในภาวะแล้ง เป็นต้น ซึ่งเกษตรกรต้องพยายามหลีกเลี่ยงจากปัจจัยเสี่ยงต่างๆที่ทำให้เกิดอาการ เปลือกแห้ง เพื่อให้ต้นยางมีอายุการกริดที่ยาวนาน

โดย : พิชิต สฟโชค ศูนย์วิจัยยางสงขลา โทร. 0-7421-2401-6

คำถาม... 3. ปลุกยางเมื่อปี 2544 พร้อมเปิดกริด อยากทราบว่าควรจะเปิดกริดเดือนไหน ต้นฤดูฝนหรือ ปลายฤดูฝน

คำตอบ...

เจ้าของสวนหลายรายที่เข้าใจผิดว่าต้นยางอายุ 7 ปีแล้วกริดได้ แท้จริงแล้วต้นยางที่พร้อม เปิดกริดต้องขึ้นกับการดูแลและบำรุงรักษา โดยใช้ขนาดของลำต้นเป็นตัวกำหนด คือ มีความยาวรอบลำต้น 50 เซนติเมตรที่ระดับความสูง 150 เซนติเมตรจากพื้นดิน โดยทยอยเปิดกริดต้นที่ได้ขนาด หรือหากจะเปิด กริดทั้งสวน ต้นยางต้องมีขนาดความยาวรอบลำต้นไม่น้อยกว่า 50 เซนติเมตร มีจำนวนไม่น้อยกว่าครึ่งหนึ่ง ของจำนวนต้นยางทั้งหมด หรือต้นยางมีขนาดความยาวรอบลำต้นไม่น้อยกว่า 45 เซนติเมตร มีจำนวนต้น ยางไม่น้อยกว่า 80% ของจำนวนต้นยางทั้งหมด โดยปกติการเปิดกริดมักจะเปิดกริดหลังการผลัดใบซึ่งอยู่ ในช่วงต้นฤดูฝน

โดย : พิชิต สฟโชค ศูนย์วิจัยยางสงขลา โทร. 0-7421-2401-6

คำถาม... 4. อยากทราบข้อดีข้อเสียของการกริดยาง 2 หน้า

คำตอบ...

ระบบกริด 2 รอยกริด เป็นการกริดที่แต่ละรอยกริดถูกกริดทุก 4 วัน ข้อดี คือ

1) ได้ผลผลิตเพิ่มขึ้น เพราะหน้ากริดยางมีเวลาพัก 72 ชั่วโมงเพื่อสร้างน้ำยางชดเชย

2) รอยกริด 2 รอยกริด อยู่ห่างกัน 70 เซนติเมตรไม่มีปัญหาในการแก่งแย่งวัตถุดิบในการ

สร้างน้ำยาง

ข้อเสีย คือ

1) เกษตรกรยังเข้าใจผิด โดยคิดว่าเป็นการกรีดทุกวันเพียงแต่สลัดหน้ากรีด แก้ไขโดยเร่งประชาสัมพันธ์ถึงวิธีการกรีดที่ถูกต้อง

2) เสียค่าใช้จ่ายในการซื้อลวดวางรองถ้วยรับน้ำยางเพิ่ม

โดย : พิศมัย จันทูมา ศูนย์วิจัยยางฉะเชิงเทรา โทร. 0-3813-6225

คำถาม... 5. เกษตรกรเปิดกรีดยางต้นเล็ก มีผลกระทบต่อผลผลิตอย่างไร และจะแนะนำเกษตรกรอย่างไรไม่ให้เปิดกรีดยางต้นเล็ก

คำตอบ...

การเปิดกรีดยางต้นเล็กมีผลกระทบคือ

- ชะงักการเจริญเติบโต ต้นยางไม่โตเท่าที่ควร เมื่อโค่นปลูกใหม่ขายไม่ได้ราคาดี

- ผลผลิตน้อย

- เสี่ยงกับการเกิดอาการเปลือกแห้ง

- กรีดบาดง่าย เพราะเปลือกบาง ทำให้เปลือกงอกใหม่เสียหาย เป็นปัญหากับการกรีดซ้ำ

- เกษตรกรส่วนมากมักจะนิยมใช้ระบบกรีดถี่ ซึ่งหากกรีดกับต้นยางที่มีขนาดเล็กจะเพิ่ม

ปัญหาของความเสียหายให้รุนแรงมากขึ้น ทั้งการลดอัตราการเจริญเติบโต ผลผลิตต่อครั้งกรีดที่น้อยลงมาก และการเกิดอาการเปลือกแห้งที่เพิ่มขึ้น

ควรแนะนำเกษตรกรให้อุดใจรอจนต้นยางได้ขนาด เพราะผลผลิตของต้นยางที่ได้แม้เปิดกรีดภายหลัง 1-2 ปี ก็สามารถให้ผลผลิตสะสมได้ทันภายใน 4-8 ปี แล้วหลังจากนั้น ผลผลิตก็จะสูงกว่าไปตลอด เมื่อโค่นต้นยาง ลำต้นมีขนาดโตขายไม่ได้ราคาดี

โดย : พิชิต สฟโชค ศูนย์วิจัยยางสงขลา โทร. 0-7421-2401-6

คำถาม... 6. ระบบกรีดที่ดีที่สุดของจังหวัดเชียงราย ที่มีสภาพอากาศเย็นและแล้งมานาน ควรแนะนำระบบกรีดใดที่ทำให้กรีดได้นานที่สุด

คำตอบ...

ระบบกรีดที่เกษตรกรใช้มากที่จังหวัดเชียงราย คือ ระบบกรีด 2 วันเว้น 1 วัน แต่ในสภาพแห้งแล้ง การเลือกใช้ระบบกรีดมีอิทธิพลกับต้นยางมาก ในน้ำยางมีน้ำเป็นองค์ประกอบหลัก 60-70% มีส่วนของเนื้อยางเพียง 30-40% จึงอาจเป็นสาเหตุหลักอันหนึ่งที่ทำให้ผลผลิตน้ำยางต่ำ และต้นยางแสดงอาการเปลือกแห้งมากเมื่อเปรียบเทียบกับระบบกรีดเดียวกันในเขตปลูกยางเดิมทางภาคใต้ที่มีความชื้นในดินเพียงพอทำให้ต้นยางสมบูรณ์และเจริญเติบโตได้ขนาด ประกอบกับเกษตรกรในภาคใต้มีประสบการณ์ในการปลูกยางมานานกว่า 100 ปี จึงพบว่าเกษตรกรมากกว่า 50 % เปิดกรีดเมื่อต้นยางได้ขนาดมาตรฐานคือ

มีขนาดเส้นรอบต้น 50 เซนติเมตร ที่ระดับความสูง 150 เซนติเมตร ในขณะที่สวนยางในเขตแห้งแล้งจำนวนมากกว่า 90% เปิดกรีดต้นขนาดเล็ก ดังนั้นจึงควรทบทวนลดความถี่ของการกรีดลงเหลือเป็นกรีดวันเว้นวัน

โดย : พิศมัย จันทูมา ศูนย์วิจัยยางฉะเชิงเทรา โทร. 0-3813-6225

คำถาม... 7. เกษตรกรจังหวัดนครศรีธรรมราชเคยอ่านเอกสารเรื่องมีดกรีดยางไฟฟ้า สามารถกรีดยางได้เป็นความจริงหรือไม่ เป็นของใคร มีประสิทธิภาพแค่ไหน

คำตอบ...

มีดกรีดยางไฟฟ้าได้เคยประดิษฐ์มาแล้วประมาณกว่า 20 ปีโดยสถาบันวิจัยยางมาเลเซียชื่อว่า Motoray (ดูรูปประกอบ) วัตถุประสงค์ในการสร้างเพื่อให้เป็นมีดกรีดที่กรีดง่าย กรีดบาง ไม่บาดหวังให้แรงงานกรีดที่ไม่ชำนาญในการใช้มีดกรีดเดิมสามารถกรีดได้ พัฒนาจนถึงขั้นจำหน่ายออกสู่ตลาด แต่ก็ไม่ได้ได้รับความนิยมจากเกษตรกรเนื่องจากมีราคาแพง และไม่คล่องตัวในการใช้งานเหมือนมีดกรีดยางเดิมกรีดได้ช้ากว่า และมีดกรีดยางไฟฟ้าต้องตั้งใบมีดไว้คงที่ แต่ต้นยางแต่ละต้นลักษณะลำต้นและขนาดเปลือกไม่เหมือนกัน ทำให้กรีดไม่สะดวก ซึ่งไม่แน่นอนความสนใจเงียบหายไป ปัจจุบันในประเทศมาเลเซียเกษตรกรยังคงนิยมใช้มีดกรีดยางเงาะบงกันอยู่ ในประเทศไทยหลังจากที่ยางราคาดีขึ้น ก็มีผู้ให้ความสนใจพัฒนาประดิษฐ์มีดกรีดยางขึ้น ทั้งแบบไฟฟ้าและแบบธรรมดา ซึ่งเคยได้ทราบข่าวมาบ้าง แต่ยังไม่ปรากฏข่าวชัดเจนในการนำไปใช้ปฏิบัติจริงในแปลงเกษตรกรอย่างต่อเนื่อง ซึ่งคงต้องติดตามผล โดยขอให้ผู้ประดิษฐ์คิดค้นเป็นผู้รายงานผลด้วยตนเองต่อไป

รูปมีดกรีดยางไฟฟ้า

รูปแสดงการใช้มีดกรีดยางไฟฟ้า

โดย : พิชิต สฟโชค ศูนย์วิจัยยางสงขลา โทร. 0-7421-2401-6

คำถาม... 8. การใช้แก๊สร่วมกับการกรีดและการเจาะ มีวิธีการอย่างไร มีข้อควรพิจารณาในการใช้หรือไม่ ผลเป็นอย่างไร ในประเทศมาเลเซียมีการแนะนำให้ใช้ ได้ผลดีหรือไม่

คำตอบ...

แก๊สที่ใช้คือ แก๊สเอทิลีน ซึ่งเป็นสารเคมีแรงน้ำยางที่อยู่ในลักษณะแก๊ส ใช้โดยใส่แก๊สในภาชนะปิด แล้วติดตั้งอยู่กับต้นยางใกล้บริเวณที่จะกรีด ซึ่งเป็นเปลือกหน้าสูงเหนือหน้าล่างเดิมที่กรีดไปแล้ว โดยให้แก๊สประมาณ 3 ครั้งต่อเดือน การนำน้ำยางออกจากต้นมี 2 วิธีการคือ

1) การกรีดสั้นความยาวหน้ากรีดประมาณ 10 เซนติเมตร หรือ 1 ใน 8 ของความยาวรอบลำต้น โดยใช้มีดกรีดปกติ หรือมีดเก๊าะ กรีดขึ้น กรีด 1 วัน เว้น 2 วัน

2) การเจาะ ใช้เหล็กแหลมเจาะ 1 รอย ในลักษณะทแยงมุม 45 องศา เจาะชิดถึงเนื้อไม้ แล้วใส่หลอดโตขนาดหลอดยาสูบ เพื่อให้หน้ายางไหลลงถุงรับน้ำยาง โดยเจาะ 1 วัน เว้น 2 วัน

แก๊สเอทิลีนมีคุณสมบัติทำให้น้ำยางจับตัวช้า น้ำยางจึงไหลได้นาน จึงเพิ่มผลผลิตยาง การใช้แก๊สควรคำนึงถึงปัจจัย ดังนี้

- ใช้กับพันธุ์ยางอายุไม่ต่ำกว่า 18 ปี หรือต้นยางก่อนโค่น 3-5 ปี หรือหน้ากรีดล่างเปลือกงอกใหม่เสียหายให้ผลผลิตต่ำ

- พันธุ์ยางที่ตอบสนองต่อสารเคมีแรงน้ำยาง เช่น RRIM 600 PR 255 GT 1 และ AVROS 2037

- ต้นยางสมบูรณ์ มีขนาดลำต้นโต ทรงพุ่มและใบสมบูรณ์ดี ไม่เล็กหรือแคระแกร็น

- ใช้ในพื้นที่ที่มีฝนตกชุก การใช้แก๊สจะได้ผลดีเมื่อความชื้นในดินสูง

- ต้นทุนการใช้แก๊สค่อนข้างสูง จึงควรพิจารณาผลตอบแทนด้วย ควรใช้กับสวนที่กรีดเอง เพราะจะคืนทุนเร็ว และควรพิจารณาสถานการณ์ของราคายางในตลาดกับผลผลิตที่ได้รับ เพราะหากราคายางต่ำ แต่ต้นทุนของการใช้แก๊สยังคงสูงเหมือนเดิมอยู่ เกษตรกรจะมีรายได้สุทธิลดลงด้วย

- การใช้แก๊สไม่แนะนำให้ใช้กับการกรีดเปลือกเดิมหน้าล่าง เนื่องจากการกรีดหน้าล่างปกติให้ผลผลิตดีอยู่แล้ว และไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายอื่นๆเพิ่ม

- การใช้แก๊สกับเปลือกงอกใหม่หน้าล่างหรือเปลือกหน้าสูง หากต้นยางที่เปลือกงอกใหม่หน้าล่างยังบางอยู่ หรือเปลือกหน้าสูงผ่านการกรีดหักโหมมาแล้ว ไม่ควรใช้แก๊ส เพราะผลผลิตจะเพิ่มไม่มากไม่คุ้มการลงทุน

จากผลการทดลองใช้แก๊สร่วมกับการกรีดและเจาะกับยางพันธุ์ RRIM 600 อายุ 20 ปี พบว่าให้ผลผลิตรวมทั้งปีมากกว่าการกรีดปกติครั้งต้นวันเว้นวัน ร้อยละ 13-135 ซึ่งหากเปลือกกรีดหน้าล่างเดิมเสียหายกรีดได้ผลผลิตต่ำ การกรีดหรือเจาะบนหน้าสูงก็ทำให้ได้ผลผลิตเพิ่มขึ้น มาก แต่หากหน้าล่างยังให้ผลผลิตเป็นปกติดีอยู่ การกรีดหรือเจาะบนหน้าสูงเมื่อเปรียบเทียบกับกรีดหน้าล่างปกติก็จะให้ผลผลิต

เพิ่มขึ้นไม่มาก ดังนั้นหากเปลือกกรีตหน้าล่างยังคงอยู่ ควรใช้สารเคมีเร่งน้ำยางชนิดทา 2.5% เพราะต้นทุนน้อยกว่ามาก นอกจากนั้นการใช้แก๊สต้องติดตั้งอุปกรณ์ให้ถูกต้อง หากแก๊สรั่วจะทำให้ผลผลิตน้อยลงเช่นกัน

ผลเสียจากการใช้แก๊สกับต้นยางอายุมาก ยังไม่ปรากฏชัด แต่หากกรีตหรือเจาะบาดเนื้อไม้ จะทำให้ไม่มีตำหนิถูกตัดราคาเมื่อขายไม้ โดยเฉพาะการเจาะร่วมการใช้แก๊ส เปลือกที่ผ่านการเจาะมาแล้ว จะมีลักษณะสีดำ ผิวขรุขระ ซึ่งจะถูกพ่อค้าไม้กดราคาได้ แม้ว่าคุณสมบัติเชิงกลของไม้จะไม่แตกต่างจากการกรีตปกติ นอกจากนั้นต้นยางต้องได้รับการบำรุงใส่ปุ๋ยให้เป็นประจำทุกปีหากกรีตใช้แก๊สเกิน 2 ปี

สำหรับประเทศมาเลเซียซึ่งเป็นประเทศที่คิดค้นระบบนี้ พบว่าไม่แนะนำให้ใช้กับการกรีตหน้าล่างเปลือกเดิม แต่แนะนำให้ใช้แก๊สร่วมกับการกรีตชั้น กรีตชั้น บนเปลือกหน้าสูงเป็นหลัก ซึ่งสวนยางที่ใช้จะเป็นสวนอายุมากที่เปลือกงอกใหม่หน้าล่างเสียหายหรือให้ผลผลิตน้อย ซึ่งผลการใช้ก็เป็นไปในแนวทางเดียวกัน

โดย : พิชิต สฟโชค ศูนย์วิจัยยางสงขลา โทร. 0-7421-2401-6

คำถาม... 9. อยากทราบผลผลิตของยางพันธุ์สถาบันวิจัยยาง 251 และพันธุ์ RRIM 600 ระหว่างการใช้ระบบกรีตครั้งละต้นกรีตวันเว้นวัน และกรีตครั้งละต้นสองวันเว้น 1 วัน

คำตอบ...

จากงานทดลองเปรียบเทียบพันธุ์ในพื้นที่ปลูกยางเดิม ระยะเวลา 10 ปี กรีตครั้งต้นวันเว้นวัน พันธุ์สถาบันวิจัยยาง 251 ให้ผลผลิตเฉลี่ย 462 กก./ไร่/ปี พันธุ์ RRIM 600 ให้ผลผลิตเฉลี่ย 297 กก./ไร่/ปี

จากงานทดลองเปรียบเทียบพันธุ์ในพื้นที่ปลูกยางใหม่ ระยะเวลา 5 ปี กรีตครั้งต้นวันเว้นวัน พันธุ์สถาบันวิจัยยาง 251 ให้ผลผลิตเฉลี่ย 333 กก./ไร่/ปี พันธุ์ RRIM 600 ให้ผลผลิตเฉลี่ย 210 กก./ไร่/ปี

จากงานทดลองระบบกรีตในพื้นที่ปลูกยางเดิม พันธุ์ RRIM 600 มีผลผลิตและข้อมูลด้านอื่นๆเปรียบเทียบกันตามตาราง ดังนี้

ตารางเปรียบเทียบระบบกรีตต่างๆในยางพันธุ์ RRIM 600 ระยะเวลา 9 ปี

ระบบกรีต	ผลผลิตเฉลี่ย (กรัม/ต้น/ครั้ง)	ระยะเวลากรีต เปลือกแรก (ปี)	DRC. (%)	ต้นเปลือก แห้ง (%)	อายุการกรีต (ปี)	ปริมาตรไม้ (ลบ.ม./ไร่)
ครั้งละต้นวันเว้นวัน	44.24	11	41.8	1.7	22	53
ครั้งละต้น2วันเว้น1วัน	40.98	8	39.1	5	16	47
ครั้งละต้น3วันเว้น1วัน	36.41	7	36.4	8.3	14	42
ครั้งละต้นทุกวัน	29.84	6	35.2	26.7	11	36
1 ใน 3 ลำต้นทุกวัน	27.76	8	35.5	8.3	16	47

ส่วนพันธุ์สถาบันวิจัยยาง 251 การทดลองเปรียบเทียบระบบกรีตยังอยู่ระหว่างดำเนินการ

โดย : พิชิต สฟโชค ศูนย์วิจัยยางสงขลา โทร. 0-7421-2401-6

